

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์
พุทธศักราช ๒๕๖๓
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การศึกษามีความหลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสและมีทางเลือกมากยิ่งขึ้น สำหรับรูปแบบและวิธีการในการจัดการศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เปิดโอกาสให้จัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องต่อเจตนารมณ์ ความแตกต่าง และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยการจัดการศึกษาแต่ละรูปแบบสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างกันได้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายของคุณภาพผู้เรียน ครอบคลุมการจัดการศึกษาทุกระบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีโอกาสในการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน แต่ให้มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้การศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลาง ฯ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและบริบทนั้น ๆ

ด้วยเหตุที่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมีหลากหลายรูปแบบ และมีความแตกต่างกันในหลายมิติ ทั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดการศึกษา จุดเน้นหรือความต้องการเฉพาะ ปรัชญาความเชื่อ วิธีการบริหารจัดการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้มีการพัฒนาหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และโปรแกรมการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับเด็กพิการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ คือ เด็กพิการ ได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน แต่ยังคงพบว่า ขอบข่าย เนื้อหา พัฒนาการที่คาดหวัง และแนวทางในการจัดกิจกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยังไม่ครอบคลุมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนอย่างแท้จริง และแนวโน้มของชุมชน สังคมของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เอื้อประโยชน์ต่อเด็กพิการ ที่รับบริการด้านการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่แตกต่างกัน รวมถึงการนำเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกมาประยุกต์ใช้และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ตามประเภท ระดับความพิการ และศักยภาพ ที่มุ่งให้เด็กพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อให้สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กพิการ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำข้อกำหนดแนวทางที่นำเสนอในเอกสารไปพิจารณาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ทั้งในส่วนของเป้าหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้อบรม การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนพิการตามเจตนารมณ์ของ การปฏิรูปการศึกษาต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
๑. ความนำ.....	๑
๒. วิสัยทัศน์.....	๒
๓. หลักการ.....	๒
๔. จุดหมาย.....	๓
๕. กลุ่มเป้าหมาย.....	๓
๖. คุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	๓
๗. สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด.....	๔
๗.๑ สารการดำรงชีวิตประจำวันและการจัดการตนเอง.....	๗
๗.๒ สารการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน.....	๑๑
๗.๓ สารการปรับตัวทางสังคมและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง.....	๑๖
๗.๔ สาระการงานพื้นฐานอาชีพ.....	๑๘
๗.๕ ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท.....	๒๑
๘. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	๒๗
๙. การจัดหลักสูตร การจัดเวลาเรียน.....	๒๙
๑๐. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ	๒๙
พุทธศักราช ๒๕๖๓.....	
๑๑. การจัดการเรียนรู้.....	๓๐
๑๒. สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้.....	๓๒
๑๓. การวัดและประเมินผลการเรียน.....	๓๒
๑๔. เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน.....	๓๓
๑๕. เอกสารหลักฐานการศึกษา.....	๓๖
๑๖. การเทียบโอนผลการเรียน.....	๓๖
๑๗. การบริหารหลักสูตร.....	๓๗
๑๘. การจบหลักสูตร.....	๓๙
บรรณานุกรม.....	๔๐
ภาคผนวก.....	๔๑

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖)

ความนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กล่าวถึงการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษาโดยมีเป้าหมาย เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะ และสุขภาพที่ดี ครอบครัวยุบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และมาตรา ๘๐ ได้กำหนดเป็นนโยบายด้านการศึกษาว่า ต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม กำหนดให้มีการส่งเสริมการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต วิทยาลัยชุมชน หรือรูปแบบอื่น รวมทั้ง กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบการศึกษาทุกระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๕ กำหนดนิยามการศึกษานอกระบบว่าเป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหา และหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละบุคคล

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด ซึ่งหมายถึงคนพิการตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ไว้ ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

๒) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ๓) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ๔) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ๕) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ๖) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา ๗) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ๘) บุคคลออทิสติก และ ๙) บุคคลพิการซ้อน

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ขึ้น โดยนำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ มาเป็นกรอบแนวทางและกำหนดทิศทางเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนพิการ เพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน รวมทั้งได้รับการเตรียมความพร้อมเปลี่ยนผ่านไปสู่ช่วงชีวิตใหม่ ภายใต้การวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนพิการสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สร้างภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนพิการที่อยู่นอกระบบที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการสื่อสาร

วิสัยทัศน์

หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จะช่วยให้ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อให้มีทักษะในการดำรงชีวิตพึ่งพาตนเอง ประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนพิการให้ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็นพิเศษเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลโดยมีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน

๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีโครงสร้างความยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับความต้องการจำเป็นพิเศษแบบองค์รวมในระบบนิเวศวิทยาที่สัมพันธ์กับชีวิต และครอบครัว

๓. เป็นหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่ครอบคลุมทุกประเภทความพิการทางการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความสุข มีปัญญา มีศักยภาพในการดำรงชีวิต ศึกษาต่อ ทำงาน และประกอบอาชีพได้ จึงได้กำหนดเป็น จุดหมายให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

๓. มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี เกิดสุขนิสัยที่ดี และรักการออกกำลังกาย

๔. เป็นพลเมืองที่ดี มีความรักชาติ ยึดมั่นในวิถีชีวิตตามแนวทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เรียนพิการอายุตั้งแต่ ๗ ปี ขึ้นไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบท และจุดเน้นของตนเอง

สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) จำนวน ๔ สาระการเรียนรู้ และทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ควรคำนึงถึงสภาพ และระดับความพิการ ความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับการดำรงชีวิตอิสระในชุมชนหลังจบการศึกษา จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๔ สาระ การเรียนรู้ และได้รับการพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการตามความต้องการจำเป็นแต่ละประเภทตามความต้องการของแต่ละบุคคล คือ

๑. สาระการดำรงชีวิตประจำวัน และการจัดการตนเอง มี ๔ มาตรฐาน
๒. สาระการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน มี ๓ มาตรฐาน
๓. สาระการปรับตัวทางสังคม และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มี ๓ มาตรฐาน
๔. สาระการทำงานพื้นฐานอาชีพ มี ๕ มาตรฐาน
๕. ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภทมี ๘ มาตรฐาน

ในแต่ละสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะ มาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือ ในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ ภายนอก อีกทั้งช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐาน การเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดสาระ หน่วยการเรียนรู้ จัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพ และพัฒนาการของผู้เรียน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) กำหนดสาระการเรียนรู้ ๔ สาระ และทักษะ จำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ รวม ๒๓ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ๘๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. สาระการดำรงชีวิตประจำวันและการจัดการตนเอง มี ๔ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ เข้าใจ เห็นความสำคัญ และมีทักษะในการดูแลตนเอง การดูแลสุขอนามัย ส่วนบุคคล การป้องกัน หลีกเลี่ยงอันตราย และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ๒ เห็นคุณค่า และมีทักษะในการเสริมสร้างสุขภาพ ออกกำลังกาย นันทนาการ ตามความถนัด ความสนใจ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ ๓ เข้าใจ รับรู้ อารมณ์ของตนเอง ผู้อื่น และมีการจัดการได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ ๔ เข้าใจ เห็นคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และวางแผนการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

๒. สารการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน มี ๓ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การสื่อสาร

มาตรฐานที่ ๒ การคิดคำนวณ

มาตรฐานที่ ๓ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน

๓. สารการปรับตัวทางสังคมและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มี ๓ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม รวมถึงการรักษาสิทธิของตนเอง และแสดงออกถึงการเคารพสิทธิของบุคคลอื่น

มาตรฐานที่ ๒ มีส่วนร่วมทางสังคม เข้าร่วมกิจกรรมของสังคม และแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ

มาตรฐานที่ ๓ ปฏิบัติตนเพื่อธำรงรักษาประเพณี วัฒนธรรม และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามศาสนาที่ตนเองนับถือ

๔. สารการงานพื้นฐานอาชีพ มี ๕ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การทำงานบ้าน

มาตรฐานที่ ๒ การประกอบอาชีพที่หลากหลายในชุมชน

มาตรฐานที่ ๓ การเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน

มาตรฐานที่ ๔ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

มาตรฐานที่ ๕ การบริหารจัดการทางการเงิน

๕. ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท มี ๘ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการเห็น

มาตรฐานที่ ๒ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการได้ยิน

มาตรฐานที่ ๓ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๔ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือ

สุขภาพ

มาตรฐานที่ ๕ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๖ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการพูด และภาษา

มาตรฐานที่ ๗ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

มาตรฐานที่ ๘ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะบุคคลออทิสติก

สาระการดำรงชีวิตประจำวันและการจัดการตนเอง

สาระการดำรงชีวิตประจำวัน และการจัดการตนเอง มี ๔ มาตรฐาน ๑๓ ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ เข้าใจ เห็นความสำคัญและมีทักษะในการดูแลตนเอง การดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล การป้องกัน
 หลีกเลี่ยงอันตราย และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ๑ มีจำนวน ๘ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. ดูแลสุขภาพอนามัยตนเอง	๑.๑ รู้ และเข้าใจการดูแลสุขภาพอนามัยและกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน ๑.๒ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน ๑.๓ ดูแลความสะอาด สุขอนามัยของตนเอง ๑.๔ ดูแลสุขภาพได้อย่างเหมาะสมตามเพศของตนเอง ๑.๕ ปฏิบัติตนตามมาตรการการป้องกันโรค
๒. แต่งกายได้ ด้วยตนเอง และเหมาะสมตามกาลเทศะ	๒.๑ รู้และเข้าใจวิธีการแต่งกายและการสวมใส่เครื่องประดับ ๒.๒ ถอดและสวมใส่/สวมใส่และถอด เครื่องแต่งกายประเภทต่าง ๆ ๒.๓ เลือกเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับได้เหมาะสมตามกาลเทศะและโอกาส ๒.๔ เลือกซื้อเครื่องแต่งกายจากร้านค้า
๓. ใช้ห้องน้ำได้ถูกต้องตาม สุขลักษณะ	๓.๑ รู้หรือแสดงความต้องการเมื่อต้องการเข้าห้องน้ำ ๓.๓ รู้จักเลือกใช้อุปกรณ์ในห้องน้ำ ๓.๒ รู้ขั้นตอนการใช้ห้องน้ำ ๓.๔ ทำความสะอาดตนเอง และห้องน้ำ หลังใช้ห้องน้ำ และแต่งกายให้แล้ว เสร็จก่อนออกจากห้องน้ำ ๓.๕ เลือกใช้ห้องน้ำสาธารณะที่ตรงกับเพศของตนเอง
๔. การรับประทานอาหาร	๔.๑ รู้วิธีการเลือก และเตรียมภาชนะอุปกรณ์ รวมถึงวิธีการรับประทานอาหาร ๔.๒ เลือกและเตรียมภาชนะอุปกรณ์รับประทานอาหารได้ ๔.๓ ใช้ภาชนะ อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับประเภทอาหาร เช่น ช้อน ส้อม ตะเกียบ แก้วน้ำ ถ้วย ชาม จาน เป็นต้น ๔.๔ ตักอาหาร และเครื่องดื่มสำหรับตนเองในปริมาณที่เหมาะสม ๔.๕ สามารถทำความสะอาด และจัดเก็บ ภาชนะอุปกรณ์ในการ รับประทานอาหาร ๔.๖ มีมารยาทในการร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๑ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๕. การดูแลตนเองให้มีความปลอดภัยในบ้าน	๕.๑ รู้และเข้าใจถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากของมีคม สารเคมี เครื่องใช้ไฟฟ้า สัตว์เลี้ยง สัตว์มีพิษ และกรณีฉุกเฉินเหตุไฟไหม้ หรืออุบัติเหตุ ๕.๒ เคลื่อนย้ายตนเองไปยังที่ต่าง ๆ ในบ้านได้ตามความต้องการ และปลอดภัย ๕.๓ ใช้งานของมีคมอย่างถูกวิธีและรู้จักป้องกันอันตรายจากของมีคม ๕.๔ ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี และปลอดภัย ๕.๕ หลีกเลี่ยงสารเคมีและการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธี และปลอดภัย ๕.๖ เลี่ยงและดูแลสัตว์เลี้ยงอย่างถูกวิธี และปลอดภัย ๕.๗ ป้องกันตนเองจากสัตว์มีพิษ เช่น แมลงที่มีพิษและเป็นอันตราย ๕.๘ รู้วิธีและสามารถขอความช่วยเหลือ ในกรณีเช่น เหตุฉุกเฉิน ไฟไหม้ และอุบัติเหตุต่าง ๆ
๖. การดูแลตนเองให้มีความปลอดภัยในการเดินทางและกรณีฉุกเฉิน	๖.๑ รู้และเข้าใจการปฏิบัติตามกฎจราจร ๖.๒ สวมใส่หมวกกันน็อก ๖.๓ คาดเข็มขัดนิรภัย ๖.๔ ข้ามถนนอย่างปลอดภัย ๖.๕ ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร และตอบสนองสัญญาณเตือนภัยได้อย่างเหมาะสม ๖.๖ เอาตัวรอดจากเหตุฉุกเฉินได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ๖.๗ สามารถขอความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน จากสถานีดับเพลิง ตำรวจ โรงพยาบาล
๗. ใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย	๗.๑ รู้จักประเภท อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ในชีวิตประจำวัน ๗.๒ รู้จักวิธีการใช้งานอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ๗.๓ ใช้งานอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี อย่างปลอดภัย เช่น สื่อสังคมออนไลน์
๘. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	๘.๑ รู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และวิธีการใช้ยาสามัญประจำบ้าน และยาประจำตัว ๘.๒ สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้น เช่น รักษาแผลลวก หรือการบาดเจ็บเล็กน้อย การเจ็บป่วยเล็กน้อยและน้ำร้อนลวก ๘.๓ ใช้ยาสามัญประจำบ้านและยาประจำตัว ๘.๔ รับรู้ หลีกเลี่ยง และสามารถบอกผู้เกี่ยวข้องได้ว่าตนเองแพ้ยา/แพ้อาหาร ชนิดใด

มาตรฐานที่ ๒ เข้าใจ เห็นความสำคัญ และมีทักษะในการเสริมสร้างสุขภาพ ออกกำลังกาย นันทนาการ ตามความถนัด ความสนใจและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ มีจำนวน ๑ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. มีสุขภาพอนามัยที่ดี และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต	๑.๑ รู้จักการป้องกันการเจ็บป่วย ดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง เช่น พักผ่อน รักษาความอบอุ่นของร่างกาย ออกกำลังกาย เล่น กีฬา หรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สบาย ๑.๒ เลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักอนามัยและโภชนาการ ๑.๓ ออกกำลังกาย เล่นกีฬา หรือนันทนาการตามความถนัด และความสนใจ ๑.๔ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยเลือกและทำกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจ

มาตรฐานที่ ๓ เข้าใจ รับรู้ อารมณ์ของตนเอง ผู้อื่นและมีการจัดการได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ ๓ มีจำนวน ๑ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. เข้าใจและรับรู้อารมณ์ของตนเอง ผู้อื่น และจัดการได้อย่างเหมาะสม	๑.๑ เข้าใจอารมณ์ และรับรู้ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น ๑.๒ บอกอารมณ์พื้นฐานของตนเอง ๑.๓ รู้จักตอบรับหรือปฏิเสธอย่างสมเหตุสมผล ๑.๔ นำตนเองออกจากสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ๑.๕ จัดการกับอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง ๑.๖ แสดงสีหน้า อารมณ์และสนทนาโต้ตอบ เมื่อได้รับ คำชมเชย คำติชม หรือคำเตือนจากผู้อื่น ๑.๗ มีความยืดหยุ่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเวลา หรือจากสถานที่ หนึ่งไปอีกสถานที่หนึ่ง ๑.๘ ตีความหมายสีหน้า ท่าทาง ภาษากาย และน้ำเสียงของ ผู้อื่น และตอบสนองอารมณ์ของผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ เข้าใจ เห็นคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และวางแผนการดำเนินชีวิต
ให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ มีจำนวน ๓ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. เห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตนเอง	๑.๑ รู้และเข้าใจจุดอ่อนจุดแข็ง สิ่งที่ตนเองชอบ และไม่ชอบ ๑.๒ บอกสิ่งที่ตนเองชอบ และไม่ชอบ ๑.๓ บอกจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ๑.๔ บอกความดีที่ตนเองกระทำ และสิ่งที่ตนเองภูมิใจ เช่น ช่วยทำงานบ้าน ช่วยดูแลสัตว์เลี้ยง หรือความดีที่กระทำต่อครอบครัว ห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม ๑.๕ บอกความซื่อสัตย์ที่ตนเองกระทำได้ เช่น ไม่ลักขโมย ไม่พูดโกหก ๑.๖ บอกความเสียสละที่ตนเองกระทำได้ เช่น เสียสละให้น้องเล็กของเล่นก่อน
๒. ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง	๒.๑ รู้จักบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบในการกระทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น บทบาทหน้าที่ของลูก บทบาทของผู้เรียน และบทบาทของพลเมือง ๒.๒ ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบในการกระทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง บทบาทหน้าที่ของลูก บทบาทของนักเรียน และบทบาทของพลเมือง ๒.๓ ดูแลรักษาสัตว์ของหรือสมบัติของตนเองและรักษาสัตว์ของตนเอง ๒.๔ ป้องกันตนเองจากการถูกเอาเปรียบจากผู้อื่น
๓. การวางแผนการดำเนินชีวิต	๓.๑ วางแผนในการทำกิจวัตรประจำวัน ๓.๒ วางแผนในการเดินทาง เลือกวิธี และใช้ยานพาหนะในการเดินทาง ๓.๓ วางแผนในการทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด ๓.๔ วางแผนชีวิตในการศึกษาต่อ ๓.๕ วางแผนชีวิตในการทำงาน ๓.๖ วางแผนการใช้ชีวิตในชุมชน

สาระการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน

สาระความรู้พื้นฐาน มี ๓ มาตรฐาน ๑๒ ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การสื่อสาร

มาตรฐานที่ ๑ มีจำนวน ๓ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. การรับ และส่งสารในชีวิตประจำวัน	๑.๑ การรับรู้เสียง และคำโดยหันตามแหล่งที่มาของเสียง ๑.๒ การแสดงสีหน้าท่าทาง และการพูดโดยตอบสนองต่อคำพูด เช่น การหันตามเสียงเรียก ยกมือ โบกมือ ตบมือ ๑.๓ การรับรู้ และเข้าใจความหมายของภาษา โดยแสดงท่าทางกิริยา หรือใช้รูปแบบการรับรู้อื่น ๆ ๑.๔ การฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ตามศักยภาพ ๑.๕ แสดงออกเพื่อสื่อความหมายโดยการพูด หรือแสดงท่าทาง หรือใช้การสื่อความหมายรูปแบบอื่น ๆ ๑.๖ การบอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อเล่น ชื่อ-สกุล ชื่อเล่น เพศ พ่อแม่ หรือบุคคลในครอบครัว โดยการชี้ การพูด การใช้รูปภาพ หรือวิธีอื่น ๆ ๑.๗ สนทนาโต้ตอบ โดยการพูดหรือแสดงท่าทาง หรือ เล่าเรื่อง หรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือใช้รูปแบบการสื่อสารอื่น ๆ ๑.๘ เลือกฟัง เลือกดู สิ่งที่เป็นความรู้ และความบันเทิงได้ตามศักยภาพ ๑.๙ มีมารยาทในการฟัง พูด ฟัง อ่าน เขียน แสดงท่าทาง เพื่อการรับรู้ และส่งสารได้ตามศักยภาพ
๒. การอ่านในชีวิตประจำวัน	๒.๑ กวาดสายตาจากซ้ายไปขวา บนลงล่าง ๒.๒ ออกเสียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๓ ออกเสียงตัวอักษรภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๔ ออกเสียงคำที่มีสระเดี่ยว สระประสมในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๕ ออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามศักยภาพ ๒.๖ เลียนแบบเสียงคำ และประโยคในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	๒.๗ อ่านและเข้าใจความหมาย ภาพหรือสัญลักษณ์ในภาษาไทย ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๘ อ่านคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันในภาษาไทย ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๙ อ่านข้อความสั้นๆ ในภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๑๐ อ่านประโยคที่มีความยาว และสถานการณ์ซับซ้อนในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๑๑ อ่านจับใจความสำคัญในภาษาไทย ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๒.๑๒ มีมารยาทในการอ่าน ได้ตามศักยภาพ
๓. การเขียนในชีวิตประจำวัน	๓.๑ จับดินสอได้ตามศักยภาพ ๓.๒ ลากเส้นอิสระ ๓.๓ ลากเส้นพื้นฐาน ๑๓ เส้น ได้ตามศักยภาพ ๓.๔ ลากเส้นรูป เรขาคณิต ได้ตามศักยภาพ ๓.๕ เขียนพยัญชนะไทย สระ วรรณยุกต์ หรือเขียนตัวอักษรภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ตามศักยภาพ ๓.๖ เขียนคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ได้ตามศักยภาพ ๓.๗ เขียนประโยค เพื่อบอกเล่าสถานการณ์ในภาษาไทย ภาษาอังกฤษได้ตามศักยภาพ ๓.๘ เขียนหรือวาดสัญลักษณ์ตามจินตนาการเพื่อสื่อความหมายในภาษาไทย ภาษาอังกฤษได้ตามศักยภาพ ๓.๙ เขียนหรือวาดสัญลักษณ์เพื่อสรุปใจความสำคัญในภาษาไทย ภาษาอังกฤษได้ตามศักยภาพ ๓.๑๐ เขียนเพื่อสื่อสารโดยใช้คำหรือสัญลักษณ์ในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง เหมาะสมตามศักยภาพ ๓.๑๑ มีมารยาทในการเขียน ได้ตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ ๒ การคิดคำนวณ

มาตรฐานที่ ๒ มีจำนวน ๕ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. ดำเนินการทางคณิตศาสตร์ เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตประจำวัน	๑.๑ นับจำนวน ๑-๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๒ บอกค่าของ จำนวน ๑-๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๓ นับเพิ่มทีละ ๑ ไม่เกิน ๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๔ นับลดทีละ ๑ ตั้งแต่ ๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๕ อ่านสัญลักษณ์ตัวเลข ๑-๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๖ เขียนตัวเลข ๑-๑๐ ด้วยวิธีการหรือรูปแบบที่หลากหลาย ๑.๗ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่าง และความเหมือนของสิ่งของ โดยการใช้การสังเกตหรือวิธีอื่น ๆ ที่หลากหลาย
๒. เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสำคัญระหว่างการเนิการต่าง ๆ และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	๒.๑ เข้าใจสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ด้วยการ ชี้ออกแสดงท่าทางตอบสนอง หรือด้วยวิธีการที่หลากหลาย ๒.๒ วิเคราะห์และแสดงวิธีการหาคำตอบของโจทย์ปัญหาของจำนวนนับ เศษส่วน จำนวนคละ ทศนิยม ร้อยละ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบและแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนับได้ ด้วยวิธีที่หลากหลาย ตามศักยภาพ ๒.๓ นำความรู้และสมบัติเกี่ยวกับจำนวนนำไปใช้แก้ปัญหาได้ตามศักยภาพ
๓. เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้	๓.๑ เปรียบเทียบขนาดของสิ่งของ โดยไม่ใช้หน่วยมาตรฐาน ๓.๒ เปรียบเทียบระยะทาง โดยใช้สายตาหรือวิธีการที่หลากหลาย ๓.๓ บอกและเปรียบเทียบความสูง ๓.๔ บอกช่วงเวลา จำนวนวัน และชื่อวันในสัปดาห์ ๓.๕ บอกน้ำหนักเป็นกิโลกรัมและขีด และเปรียบเทียบน้ำหนักได้ตามศักยภาพ ๓.๖ บอกเวลาบนหน้าปัดนาฬิกาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ๓.๗ บอกความยาว น้ำหนัก ปริมาตร การชั่ง การตวง เงิน เวลา และความจุ โดยใช้หน่วยมาตรฐานนำมาใช้ และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ตามศักยภาพ

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	๓.๘ หาพื้นที่ ความยาวรอบรูปของรูปวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ตามศักยภาพ
๔. อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบเรขาคณิต และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิตในการ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	๔.๑ จำแนกและจัดกลุ่มรูปทรง โดยการบอก การชี้ การหยิบ หรือด้วยวิธีการที่หลากหลาย ๔.๒ บอกชนิดของรูปเรขาคณิต ได้ตามศักยภาพ ๔.๓ ใช้คุณสมบัติของรูปทรงเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ตามศักยภาพ
๕. ทักษะและกระบวนการทาง คณิตศาสตร์	๕.๑ มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และหรือการเชื่อมโยง ความรู้ทางคณิตศาสตร์และหรือเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับ ศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้วยวิธีที่ หลากหลายตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ ๓ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ๓ มีจำนวน ๔ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็น ระบบ	๑.๑ บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยใช้ รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย ๑.๒ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือชีวิตของตนเอง โดยใช้รูปแบบการจัดลำดับเหตุการณ์ที่หลากหลาย ๑.๓ รู้ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองโดยใช้รูปแบบการ เรียนรู้ที่หลากหลาย ๑.๔ เข้าใจความหมาย และความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ๑.๕ อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของ ชาติไทย และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องโดยใช้รูปแบบการ สื่อสารที่หลากหลาย
๒. เข้าใจลักษณะของโลกกายภาพ และความสัมพันธ์ ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อ กันและกัน ในระบบของธรรมชาติที่ใช้ แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการ ค้นหา วิเคราะห์ สรุป และนำข้อมูลไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	๒.๑ บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของ มนุษย์ โดยใช้รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย ๒.๒ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ อยู่รอบตัว โดยใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ๒.๓ มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

มาตรฐานที่ ๓ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๓. เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสำคัญ โครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่าง ๆ วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ ของสิ่งมีชีวิต และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	๓.๑ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ๓.๒ สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์ ได้ตามศักยภาพ ๓.๓ สังเกตและอธิบายลักษณะหน้าที่และความสำคัญอวัยวะของมนุษย์ได้ตามศักยภาพ ๓.๔ อธิบายการดำรงชีวิตและการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์และนำความรู้ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามศักยภาพ ๓.๕ อธิบายการสืบพันธุ์ของพืชและสัตว์และนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้ตามศักยภาพ ๓.๖ อธิบายผลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีผลต่อมนุษย์ สัตว์ พืช และสัตว์ สิ่งแวดล้อมด้วยวิธีที่หลากหลายตามศักยภาพ
๔. เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการจัดการในเทคโนโลยีที่ยั่งยืน	๔.๑ รู้จัก อุปกรณ์ เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ๔.๒ บอกประโยชน์สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ๔.๓ เลือกใช้สิ่งของที่เป็นเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมและปลอดภัย ๔.๔ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคมและมีการจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการแปรรูปและนำมาใช้ใหม่ ด้วยวิธีที่หลากหลายตามศักยภาพ

สาระการปรับตัวทางสังคมและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

สาระการเรียนรู้ทางสังคมและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมี ๓ มาตรฐาน ๖ ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม
รวมถึงการรักษาสิทธิของตนเอง และแสดงออกถึงการเคารพสิทธิของบุคคลอื่น
มาตรฐานที่ ๑ มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. รู้ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม รวมถึงการรักษาสิทธิของตนเอง	๑.๑ รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ๑.๒ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ๑.๓ รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ๑.๔ ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ๑.๕ รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองตามกฎระเบียบของชุมชนและสังคม ๑.๕ ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และสังคม
๒. รู้ เข้าใจ ตระหนักและแสดงออกถึงการรักษาสิทธิของตนเอง และเคารพสิทธิของบุคคลอื่น	๒.๑ รู้และเข้าใจการปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงการให้การยอมรับนับถือต่อสมาชิกในครอบครัว และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลในครอบครัว ๒.๒ แสดงออกถึง การให้การยอมรับนับถือต่อสมาชิกในครอบครัว และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลในครอบครัว ๒.๓ รู้ และเข้าใจการปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงการให้การยอมรับนับถือต่อเพื่อน ครู และบุคลากรในโรงเรียน และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นในโรงเรียน ๒.๔ แสดงออกถึงการให้การยอมรับนับถือต่อเพื่อน ครู และบุคลากรในโรงเรียน และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นในโรงเรียน ๒.๕ รู้ และเข้าใจการปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงการให้การยอมรับนับถือต่อผู้อื่นในชุมชนและสังคม และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นในชุมชนและสังคม ๒.๖ แสดงออกถึงการให้การยอมรับนับถือต่อผู้อื่นในชุมชนและสังคม และไม่ละเมิด สิทธิเสรีภาพบุคคลอื่นในชุมชนและสังคม

มาตรฐานที่ ๒ มีส่วนร่วมทางสังคม เข้าร่วมกิจกรรมของสังคม และแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ
มาตรฐานที่ ๒ มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. รู้ เข้าใจ ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางสังคม และเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม	๑.๑ รู้ เข้าใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัว ๑.๒ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมของครอบครัว ๑.๓ รู้ เข้าใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ๑.๔ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ๑.๕ รู้ เข้าใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ๑.๖ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชน ๑.๗ รู้ เข้าใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของสังคม ๑.๘ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมของสังคม
๒. รู้ เข้าใจ และแสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ	๒.๑ รู้และเข้าใจ ถึงการเป็นผู้มีจิตสาธารณะ ๒.๒ แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะต่อบุคคล สถานที่และโอกาสต่าง ๆ ๒.๓ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม ๒.๔ รู้จักดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ ๓ ปฏิบัติตนเพื่อธำรงรักษาประเพณี วัฒนธรรม และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี หรือศาสนาที่ตนเองนับถือ

มาตรฐานที่ ๓ มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. รู้ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเพื่อธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรม	๑.๑ รู้และเข้าใจ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย ๑.๒ ปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย ๑.๓ เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ๑.๔ อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย ๑.๕ ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
๒. เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนนับถือ	๒.๑ เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญต่อศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ๒.๒ ปฏิบัติตนต่อผู้นำทางศาสนาและศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ รวมถึงศาสนาอื่นได้อย่างเหมาะสม ๒.๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ได้อย่างเหมาะสม ๒.๔ แสดงตนเป็นศาสนิกชนที่ดีของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ

สาระการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ มี ๕ มาตรฐาน ๗ ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การทำงานบ้าน

มาตรฐานที่ ๑ มีจำนวน ๑ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. ทำงานบ้านเพื่อตนเองและครอบครัว	๑.๑ ดูแลเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว ๑.๒ จัดเก็บ ทำความสะอาด และเปลี่ยนเครื่องนอนของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว ๑.๓ เก็บของเล่น-ของใช้ส่วนตัวหรือของสมาชิกในครอบครัว ๑.๔ เตรียมอาหารและเครื่องดื่มของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัว ๑.๕ จัดวางอาหาร เครื่องดื่มและอุปกรณ์ในตำแหน่งที่ถูกต้องเหมาะสม ๑.๖ ทำความสะอาดโต๊ะอาหาร ๑.๗ ทำความสะอาดและจัดเก็บภาชนะต่าง ๆ ถูกต้องเหมาะสม ๑.๘ ทำความสะอาดและจัดบ้านได้เรียบร้อย

มาตรฐานที่ ๒ การประกอบอาชีพที่หลากหลายในชุมชน

มาตรฐานที่ ๒ มีจำนวน ๑ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. เรียนรู้ และประกอบอาชีพที่หลากหลายในชุมชนของตนเอง	๑.๑ บอกอาชีพต่าง ๆ ของครอบครัว และชุมชน ๑.๒ บอกหน้าที่ ลักษณะ และความแตกต่างของอาชีพ ๑.๓ ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการทำงานเบื้องต้นของครอบครัวและชุมชน ๑.๔ ทำความสะอาด จัดเก็บ บำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงานอาชีพของครอบครัวและชุมชน ๑.๕ ปฏิบัติตามกระบวนการหรือขั้นตอน ในงานอาชีพ ๑.๖ บอกเล่าหรืออธิบายกระบวนการขั้นตอน ในงานอาชีพที่ตนเองสนใจ ๑.๗ มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ๑.๘ ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนการทำงานที่กำหนดไว้ ๑.๙ บอกอาชีพที่ตนเองสนใจได้

มาตรฐานที่ ๓ การเตรียมความพร้อมสู่การทำงาน

มาตรฐานที่ ๓ มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. การปฏิบัติตนให้มีความพร้อมสู่การทำงาน	๑.๑ ปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ๑.๒ ปฏิบัติตนกับเพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ๑.๓ จัดการอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ๑.๔ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสถานประกอบการหรืองานอิสระ ๑.๕ ปฏิบัติงานอาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการ ในสถานการณ์จำลองได้ ๑.๖ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงานในสถานประกอบการจริงหรือ งานอิสระ
๒. การสมัครงาน	๒.๑ เตรียมเอกสารประกอบการสมัครงาน ๒.๒ กรอกข้อมูลแบบฟอร์มการสมัครงาน ๒.๓ ยื่นเอกสารประกอบการสมัครงาน ๒.๔ เตรียมตัวได้เหมาะสมกับการสมัครงาน ๒.๕ เตรียมตัวเข้ารับการสัมภาษณ์งาน ๒.๖ ตรวจสอบผลการสมัครงาน ๒.๗ เตรียมตัวเพื่อเข้าทำงาน

มาตรฐานที่ ๔ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

มาตรฐานที่ ๔ มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. การปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยในการทำงาน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน	๑.๑ แต่งกายได้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน ๑.๒ ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพ และความปลอดภัย ในการปฏิบัติงาน ๑.๓ ใช้เครื่องมือได้ถูกวิธี เหมาะสมและปลอดภัย กับการปฏิบัติงาน ๑.๔ ปฏิบัติตนให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
๒. การปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน	๒.๑ ปฏิบัติงานตรงตามเวลาที่สถานประกอบการกำหนด ๒.๒ ลงเวลา สแกนลายนิ้วมือ ตอกบัตร มา และกลับ ๒.๓ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์การขออนุญาตลางานได้ถูกต้องตามระเบียบ ๒.๔ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในสถานประกอบการด้วยความ รับผิดชอบ ๒.๕ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง และเป็นระเบียบ ๒.๖ ปฏิบัติตาม กฎ กติกา ในการทำงานร่วมกัน

มาตรฐานที่ ๕ การบริหารจัดการทางการเงิน

มาตรฐานที่ ๕ มีจำนวน ๑ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. การบริหารจัดการและวางแผนการใช้เงิน	๑.๑ รู้และบอกค่าของเงินเหรียญและธนบัตร ๑.๒ บอกรายได้หรืองบประมาณของตนเอง ๑.๓ บอกรายจ่ายประจำวันของตนเอง ๑.๔ วางแผนการใช้เงิน รายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน ๑.๕ บันทึกรายรับ รายจ่าย รายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน ๑.๖ ออมเงินโดยหยอดกระปุกออมสินหรือฝากธนาคาร ๑.๗ ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการทำธุรกรรมทางการเงิน ๑.๘ เข้าใจวิธีการกักเงินเพื่อการลงทุน

ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท

ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภทมี ๘ มาตรฐาน ๔๔ ตัวชี้วัด ผู้เรียนจะได้รับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการเห็น

มาตรฐานที่ ๑ มีจำนวน ๘ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. มีความสามารถในการบูรณาการประสาทสัมผัสที่เหลืออยู่ในการดำรงชีวิต	๑.๑ รับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทางการเห็นที่เหลืออยู่ (สำหรับบุคคลสายตาลีออนราง) ในการมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ๑.๒ รับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินเสียงต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อม ๑.๓ รับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทางการดมกลิ่นสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ๑.๔ รับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทางการชิมรสสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ๑.๕ รับรู้ต่อการใช้ประสาทสัมผัสทางผิวหนังสัมผัสสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและในสภาพแวดล้อม ๑.๖ รับรู้ต่อการใช้ประสาทการรับรู้การทรงตัว ๑.๗ รับรู้ต่อการใช้ประสาทการรับรู้การเคลื่อนไหวเอ็นและข้อต่อ ๑.๘ ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้ตำแหน่งการวางภาชนะ อุปกรณ์ ในการรับประทานอาหาร

มาตรฐานที่ ๑ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๒. มีความสามารถในการสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหวของคนตาบอด	๒.๑ มีความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหวของคนตาบอด ๒.๒ เดินทางกับผู้นำทางได้อย่างเหมาะสม และปลอดภัย ๒.๓ เดินด้วยตนเองในสถานที่คุ้นเคยได้อย่างอิสระ และปลอดภัย
๓. มีการเตรียมความพร้อมในการอ่านอักษรเบรลล์	๓.๑ เคลื่อนที่มือและนิ้วมือในการสัมผัสเส้นนูน จุดนูน (สลับตำแหน่ง) และภาพนูนได้ตามแบบ
๔. มีการเตรียมความพร้อมในการเขียนอักษรเบรลล์	๔.๑ ใส่และเลื่อนกระดาษในสแลต (Slate) ได้อย่างถูกวิธี ๔.๒ จับสไตล์ส (Stylus) ในการเขียนจุดนูนได้อย่างถูกวิธี
๕. มีความสามารถในการอ่านอักษรเบรลล์พยัญชนะไทยที่มีเซลล์เดียว และตัวเลข	๕.๑ การอ่านอักษรเบรลล์ไทยที่เป็นพยัญชนะเซลล์เดียว และตัวเลขไทย ๕.๒ การอ่านอักษรเบรลล์ภาษาอังกฤษและตัวเลขอารบิก
๖. มีความสามารถในการเขียนอักษรเบรลล์พยัญชนะไทยที่มีเซลล์เดียวและตัวเลข	๖.๑ การเขียนอักษรเบรลล์ที่เป็นพยัญชนะไทยเซลล์เดียว และตัวเลขไทย ๖.๒ การเขียนอักษรเบรลล์ภาษาอังกฤษและตัวเลขอารบิก
๗. มีความสามารถในการใช้ลูกคิด	๗.๑ การใช้ลูกคิดในการบวกลบง่าย ๆ
๘. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๘.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๘.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๘.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๒ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการได้ยิน

มาตรฐานที่ ๒ มีจำนวน ๗ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. สามารถใช้และดูแลเครื่องช่วยฟังหรือเครื่องประสาทหูเทียม	๑.๑ บอกส่วนต่าง ๆ ของเครื่องช่วยฟังหรือเครื่องประสาทหูเทียม ๑.๒ ใช้เครื่องช่วยฟังได้ถูกต้องหรือเครื่องประสาทหูเทียม ๑.๓ ดูแลรักษาเครื่องช่วยฟังหรือเครื่องประสาทหูเทียม
๒. สามารถใช้การได้ยินที่หลงเหลืออยู่ในชีวิตประจำวัน	๒.๑ รู้ว่ามีเสียง/ไม่มีเสียง ๒.๒ บอกเสียงที่ได้ยิน ๒.๓ บอกแหล่งที่มาของเสียง
๓. สามารถแปลงเสียงหรือพูดตามแบบ	๓.๑ แปลงเสียงคำที่ไม่มีความหมายตามแบบ ๓.๒ พูดคำง่ายๆ ที่มีความหมายตามแบบ ๓.๓ พูดเป็นวลีง่ายๆ ตามแบบ ๓.๔ พูดเป็นประโยคง่ายๆตามแบบ

มาตรฐานที่ ๒ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๔. สามารถอ่านริมฝีปาก	๔.๑ อ่านริมฝีปากและเข้าใจความหมาย ๔.๒ ทำรูปปากเป็นคำที่มีความหมาย และผู้อื่นเข้าใจ ๔.๓ ทำรูปปากเป็นวลีง่ายๆ และผู้อื่นเข้าใจ ๔.๓ ทำรูปปากเป็นประโยคง่ายๆ และผู้อื่นเข้าใจ
๕. สามารถใช้ภาษาท่าทางและภาษามือในการสื่อสาร	๕.๑ ใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสาร ๕.๒ ใช้ภาษามือบอกชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ๕.๓ ใช้ภาษามือเพื่อการสนทนาและสื่อสาร
๖. สามารถสะกดนิ้วมือ	๖.๑ สะกดนิ้วมือพยัญชนะไทย ๖.๒ สะกดนิ้วมือ สระและสระเปลี่ยนรูป ๖.๓ สะกดนิ้วมือ วรรณยุกต์ ๖.๔ สะกดนิ้วมือชื่อตนเอง ๖.๕ สะกดนิ้วมือคำง่ายๆ ๖.๖ สะกดนิ้วมืออักษรภาษาอังกฤษ ๖.๗ สะกดนิ้วมือตัวเลข
๗. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๗.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๗.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๗.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๓ มีจำนวน ๕ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. สามารถสื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๑.๑ สื่อสารได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๒. สามารถดูแลตนเองและความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน	๒.๑ ดูแลตนเองและความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน
๓. มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม	๓.๑ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม
๔. รู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน	๔.๑ ใช้สิ่งของสาธารณะอย่างเหมาะสม
๕. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๕.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๕.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๕.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๔ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือ
สุขภาพ

มาตรฐานที่ ๔ มีจำนวน ๕ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. ดูแลสุขอนามัยเพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อน	๑.๑ บอกวิธีการปฏิบัติตนในการป้องกันการเกิดแผลกดทับได้ ๑.๒ บริหารกล้ามเนื้อและข้อต่อเพื่อคงสภาพได้ ๑.๓ จัดท่านั่ง ท่านอน หรือทำกิจกรรมในท่าทางที่ถูกต้อง ๑.๔ ดูแลอุปกรณ์ เครื่องช่วยส่วนตัวได้ ๑.๕ ดูแลหรือทำความสะอาดแผลกดทับได้
๒. สามารถใช้และดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องช่วยในการเคลื่อนย้ายตนเอง (Walker รถเข็น ไม้เท้า ไม้ค้ำยัน ฯลฯ)	๒.๑ เคลื่อนย้ายตนเองในการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วย ๒.๒ ทรงตัวอยู่ในอุปกรณ์เครื่องช่วยในการเคลื่อนย้ายตนเองได้ ๒.๓ เคลื่อนย้ายตนเองด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วย บนทางราบและ ทางลาดได้ ๒.๔ เก็บรักษาและดูแลอุปกรณ์เครื่องช่วยในการเคลื่อนย้าย ตนเองได้
๓. สามารถใช้และดูแลรักษากาย อุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์ อุปกรณ์ ดัดแปลง	๓.๑ ถอดและใส่กายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์ อุปกรณ์ ดัดแปลง ๓.๒ ใช้กายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์ อุปกรณ์ดัดแปลงในการ ทำกิจกรรม ๓.๓ เก็บรักษาและดูแลกายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์อุปกรณ์ ดัดแปลง
๔. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๔.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๔.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๔.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้
๕. ควบคุมอวัยวะที่ใช้ในการพูด การ เคี้ยว และการกลืน	๕.๑ ควบคุมกล้ามเนื้อรอบปากได้ ๕.๒ ควบคุมการใช้ลิ้นได้ ๕.๓ เป่าและดูดได้ ๕.๔ เคี้ยวและกลืนได้ ๕.๕ ควบคุมน้ำลายได้

มาตรฐานที่ ๕ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๕ มีจำนวน ๖ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. มีความสามารถในการรับรู้การได้ยิน	๑.๑ จำเสียงจากสิ่งที่ได้ยินในชีวิตประจำวัน ๑.๒ จำแนกเสียงที่แตกต่าง ๑.๓ แยกเสียงที่กำหนดให้ออกจากเสียงอื่น ๆ
๒. มีความสามารถในการรับรู้การเห็น	๒.๑ การจำภาพที่เห็นในชีวิตประจำวัน ๒.๒ การแยกวัตถุ ภาพ ตัวพยัญชนะที่กำหนดให้อยู่ในพื้นที่ต่างกัน ๒.๓ ตากับมือเคลื่อนไหวสัมพันธ์กัน ๒.๔ การบอกส่วนที่หายไปของรูปภาพที่กำหนด ๒.๕ บอกความสัมพันธ์ของคุณลักษณะตำแหน่ง ลำดับ รูปร่างของสิ่งที่อยู่รอบตัว
๓. มีความสามารถในการจัดลำดับความคิด	๓.๑ เรียงลำดับเหตุการณ์ ขั้นตอนในการเล่นหรือการทำกิจกรรมได้
๔. มีความสามารถในการจัดระเบียบตนเอง	๔.๑ จัดการตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันได้ ๔.๒ จัดลำดับกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้
๕. มีความสามารถในการบอกตำแหน่ง/ทิศทาง	๕.๓ บอกทิศทางหรือตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ
๖. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๖.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๖.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๖.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๖ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางการพูดและภาษา

มาตรฐานที่ ๖ มีจำนวน ๕ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. สามารถควบคุมอวัยวะในการออกเสียง	๑.๑ เคลื่อนไหวอวัยวะในการพูด ๑.๒ ควบคุมอวัยวะในการพูด
๒. สามารถออกเสียงตามหน่วยเสียงได้ชัดเจน	๒.๑ การออกเสียง หน่วยเสียงสระได้ชัดเจน ๒.๒ การออกเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะได้ชัดเจน ๒.๓ การออกเสียงคำได้ชัดเจน
๓. สามารถเปล่งเสียงให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละคน	๓.๑ เปล่งเสียงในระดับเสียงที่ทำให้ผู้อื่นฟังได้ ๓.๒ เปล่งเสียงให้ผู้อื่นเข้าใจได้

มาตรฐานที่ ๖ (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๔. สามารถควบคุมจังหวะการพูด	๔.๑ ควบคุมจังหวะการพูดได้เป็นจังหวะปกติ (๗๐-๑๐๐ คำต่อนาที) ๔.๒ พูดได้คล่องหรือลดภาวะการติดอ่าง ๔.๓ พูดเว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง
๕. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๕.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๕.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๕.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๗ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

มาตรฐานที่ ๗ มีจำนวน ๔ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้	๑.๑ ควบคุมความรู้สึกหรืออารมณ์ของตนเองได้ ๑.๒ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
๒. สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม	๒.๑ ควบคุมตนเองในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม
๓. สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับสังคม	๓.๑ การปฏิบัติตามกฎกติกาและมารยาททางสังคมได้อย่างถูกต้อง
๔. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๔.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๔.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๔.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๘ การพัฒนาทักษะจำเป็นเฉพาะบุคคลออทิสติก

มาตรฐานที่ ๘ มีจำนวน ๔ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๑. ตอบสนองต่อสิ่งเร้าจากประสาทสัมผัสได้เหมาะสม	๑.๑ ตอบสนองต่อการทรงตัวได้ ๑.๒ ตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวเอ็นและข้อต่อได้ ๑.๓ ตอบสนองต่อกายสัมผัสได้ ๑.๔ ตอบสนองต่อการดมกลิ่นได้ ๑.๕ ตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยินได้ ๑.๖ ตอบสนองต่อการเห็นได้ ๑.๗ ตอบสนองต่อการลิ้มรสได้

มาตรฐานที่ ๘(ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๒. เข้าใจภาษาและแสดงออกทางภาษาได้อย่างเหมาะสม	๒.๑ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒.๒ สื่อสารโดยใช้ท่าทาง รูปภาพ สัญลักษณ์คำพูดในชีวิตประจำวัน
๓. แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามสถานการณ์	๓.๑ รับรู้และแสดงอารมณ์ของตนเอง และบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม ๓.๒ ปฏิบัติตามข้อตกลงของชั้นเรียน และโรงเรียน ๓.๓ ปฏิบัติตนเหมาะสมตามสถานการณ์ ต่าง ๆ ๓.๔ สามารถรอคอยในสถานการณ์ต่าง ๆ ๓.๕ เข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่างๆ ๓.๖ สามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ
๔. สามารถใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยในการเรียนรู้	๔.๑ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสื่อสารทางเลือก ๔.๒ ใช้อุปกรณ์ช่วยในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ ๔.๓ ใช้โปรแกรมเสริมผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ และคุณลักษณะของผู้เรียน ตามศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตาม ๔ สาระการเรียนรู้ และทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท โดยจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย เช่น กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) กิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงประสบภัยหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ การเกิดภัยธรรมชาติ เป็นต้น

๑) กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

เป็นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน การบำบัดหลักหรือการบำบัดทางเลือก กิจกรรมสุนทรียะ การเล่นเกม การใช้เวลาว่างของผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมดนตรี กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมกีฬา สำหรับผู้เรียนที่รับบริการที่บ้านอาจจัดกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก และสภาพความพิการภายใต้บริบทของครอบครัว ได้แก่ การฟังเพลงจากวิทยุ การดูรายการบันเทิงต่าง ๆ จากโทรทัศน์ ร่วมงานนันทนาการในชุมชน เป็นต้น กิจกรรมเพิ่มพูนความสนใจในการใช้เวลาว่าง เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความสนใจให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพตนเองจากงานอดิเรก การเล่นเกมที่สนใจ กิจกรรมเสริมสร้างความถนัดในด้านการงานที่ต่อยอดจากความสนใจในอาชีพ การเพิ่มพูนทักษะในงานอาชีพ การหารายได้ระหว่างเรียน

๒) กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม

เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น กิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมการรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ กิจกรรมการมีส่วนร่วมกับสังคม และการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น สำหรับผู้เรียนที่รับบริการที่บ้านอาจมีการจัดกิจกรรมตาม ความสนใจของผู้เรียนและสภาพความพิการภายใต้บริบทของครอบครัว เช่น การสวดมนต์ ฟังหรือดูนิทานธรรมะ การร่วมกิจกรรมทางศาสนาในศาสนสถาน เป็นต้น

๓) กิจกรรมทัศนศึกษา

เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของชุมชน ท้องถิ่น ชาติ และกลุ่มประเทศอาเซียน และทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรง เพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เช่น ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พิพิธภัณฑ์ การไปสถานที่ท่องเที่ยว การศึกษาสถานที่ทางประวัติศาสตร์/ภูมิศาสตร์จากสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษากลุ่มผู้ปกครอง เป็นต้น สำหรับผู้เรียนที่รับบริการที่บ้าน อาจมีการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนและสภาพความพิการภายใต้บริบทของครอบครัว

๔) กิจกรรมการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

กิจกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นกิจกรรมการเข้าถึงเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้เรียนหรือผู้ปกครอง เช่น การสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการจัดทำสื่อ การบริการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สำหรับผู้เรียนที่รับบริการที่บ้านอาจมีการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนและสภาพความพิการภายใต้บริบทของครอบครัว

๕) กิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงประสบภัยหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ การเกิดภัยธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่บ้านด้วยตนเอง เช่น การเรียนการสอนผ่านออนไลน์ บริการล่ามภาษามือ การเรียนรู้ผ่านใบงานหรือ ชุดการเรียนรู้ กิจกรรมการมีส่วนร่วมกับสังคม และการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมมุ่งส่งเสริมความสนใจในกิจกรรมทางสังคม การร่วมกิจกรรมทางสังคม และการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่น

การจัดหลักสูตรและการจัดเวลาเรียน

การจัดหลักสูตร

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) เน้นความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งในแต่ละปีการศึกษา ต้องมีการประเมินความสามารถของผู้เรียน อย่างรอบด้าน และมีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน โดยให้ครอบคลุมทั้ง ๔ สารการเรียนรู้ และทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท

การจัดเวลาเรียน

ในระดับประถมศึกษา

ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษาหรือ ๔ ภาคเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ใช้เวลาเรียนต่อจากระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาคเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ใช้เวลาเรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษาหรือ ๔ ภาคเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต่อจากการศึกษาภาคบังคับ ไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖)

ผู้เรียนต้องเรียนทุกสารการเรียนรู้ โดยใช้เวลาเรียนระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒ ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียนต่อจากระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ที่	สารการเรียนรู้	จำนวนมาตรฐาน	จำนวนตัวชี้วัด
๑	สารการดำรงชีวิตประจำวันและการจัดการตนเอง	๔	๑๓
๒	สารการเรียนรู้และความรู้พื้นฐาน	๓	๑๒
๓	สารการเรียนรู้ทางสังคมและการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	๓	๖
๔	สารการทำงานพื้นฐานอาชีพ	๕	๗
๕	ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการแต่ละประเภท (แตกต่างกันตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล)	๘	๔๔
รวม		๒๓	๘๒

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๒ กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ซึ่งมีสาระกระบวนการและวิธีการที่แตกต่างกัน ผู้สอนต้องคำนึงถึงความต้องการจำเป็น วัย วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละระยะอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แต่ละระดับ ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์ที่แตกต่างร่วมกัน และการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยนำกระบวนการจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการเรียนรู้ เช่น การสื่อสาร การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ เป็นต้น ไปใช้สอดแทรกในการเรียนรู้ ทั้งการจัดการเรียนรู้ แบบ ๑ : ๑ การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มเล็ก ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ได้จัดการศึกษา ๓ ระดับ ดังนี้

๑.ระดับประถมศึกษา

การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับมุ่งเน้นทักษะพื้นฐาน ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา และทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง โดยใช้เวลาไม่เกินช่วงความสนใจตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะพื้นฐานทางด้านวิชาการเพื่อการดำรงชีวิต ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ความคิดรวบยอดและการแก้ปัญหา ทักษะส่วนบุคคลและสังคม การปรับตัว การแก้ปัญหา การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม เตรียมตัวในการพัฒนาทักษะพื้นฐานการทำงานในบ้าน เรียนรู้เรื่องอาชีพและการทำงานได้

๓. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน ทักษะพื้นฐานทางด้านวิชาการเพื่อการดำรงชีวิต ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ความคิดรวบยอดและการแก้ปัญหา ทักษะส่วนบุคคลและสังคม การปรับตัวการแก้ปัญหา การสร้างลักษณะนิสัยที่ดีสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม จะมุ่งเน้นทักษะการทำงาน ทั้งการทำงานกลุ่ม งานตามบทบาทหน้าที่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสิ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาความสามารถ สำหรับเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครอบครัว สังคม ชุมชน ในการส่งต่อการพัฒนาทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในชุมชนในวัยผู้ใหญ่ ผู้เรียนมีทักษะการทำงานและอาชีพ สามารถวางแผนการใช้เงิน และการจัดการที่ดี มีสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงสามารถเดินทางไปทำงาน

การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนพิการ เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง ๕ สาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญ ที่ต้องให้เกิดแก่ผู้เรียน มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๑. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ โดยยึดหลักว่า ผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน เป็นหลัก กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพความต้องการจำเป็นในการนำความรู้ ทักษะไปใช้ในชีวิตปัจจุบันและอนาคตของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญทั้งความรู้ ทักษะ และคุณธรรม

๒. กระบวนการเรียนรู้ การกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเอง ไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการ เรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อนำผลมา วิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาผู้เรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ระบุในแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลโดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามเป้าหมาย ของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

๔.๑ บทบาทของผู้สอน

- (๑) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- (๒) ประเมินความสามารถและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- (๓) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างรอบด้านครอบคลุมตามหลักสูตร
- (๔) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และลักษณะความต้องการหรือความต้องการจำเป็นพิเศษ
- (๕) จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการ เรียนรู้
- (๖) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่ เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

(๗) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และดูพัฒนาการของผู้เรียน นำผลมาใช้ในการปรับปรุงการสอน ทบทวนแผนฯ อย่างน้อย ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

(๘) ประเมิน วิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้เมื่อครบกำหนดตามแผนฯ

๖.๒ บทบาทของผู้เรียน

(๑) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับศักยภาพและความสนใจ

(๒) แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบ หรือแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ สอดคล้องกับศักยภาพและความสนใจ

(๓) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่เรียนรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้สอดคล้องกับศักยภาพและความสนใจ

(๔) มีปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนและครู

(๕) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การช่วยเหลือของผู้เกี่ยวข้องในการปรับ ประยุกต์ และใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าถึง และลงมือปฏิบัติตามขั้นตอน โดยเน้นสื่อที่เป็นรูปธรรมในรูปแบบที่หลากหลาย ตอบสนองวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น ดังนั้นสื่อที่ใช้ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง สามารถจัดทำและพัฒนาสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวที่สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิต โดยพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหลักที่ผู้เรียนต้องใช้และเชื่อมโยงไปสู่สถานการณ์ทั่วไป การปรับสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ช่วงวัย สภาพแวดล้อมและเป้าหมายของการพัฒนาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีศักยภาพสูงสุด โดยเน้นให้ผู้เรียนและผู้สอนใช้เพื่อลดอุปสรรค หรือข้อจำกัดต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ พัฒนาทักษะได้ง่าย รวดเร็วต่อเนื่องและให้ความคิดรวบยอดได้ชัดเจน ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ จึงควรเลือกใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวทาง ดังนี้

๑. จัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นใช้เป็นสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกและประยุกต์ ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและบริบทของการดำรงชีวิต

๒. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าให้กับผู้ปกครองและเสริมความรู้แก่ครูและนักวิชาชีพ

๔. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการพัฒนาผู้เรียน

๕. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนระหว่างบ้าน สถานศึกษา สถานประกอบการ ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม ช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการ และค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาที่รับผิดชอบจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนมีหน้าที่จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัด และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรนี้กำหนดไว้ ดังนี้

๑. การวัดและประเมินผลการเรียนรายสาระ เป็นการประเมินผลการเรียนรายสาระที่สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการประเมินผลรวมเพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนแก่ผู้เรียนพิจารณาถึงต้องมีเครื่องมือหลากหลาย และใช้เครื่องมือรวมทั้งวิธีการที่หลากหลายที่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเงื่อนไขการช่วยเหลือในวิธีการวัดประเมินผลตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

๒. การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนเข้าร่วมและปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ และสังคม โดยการพิจารณาเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งในการร่วมและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนสถานศึกษาควรเอื้ออำนวยให้มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพและความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ครอบครัวยุทธศาสตร์และชุมชน

๓. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสิ่งที่หลักสูตรได้กำหนดและได้ปลูกฝังแก่ผู้เรียนระหว่างการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ โดยการประเมินทั้งด้านการพัฒนาตน การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การทำงาน การมีส่วนร่วมและบริการสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องประเมินควบคู่กับการจัดกิจกรรม โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ยืดหยุ่น หลากหลาย

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

๑. การตัดสินผลการเรียน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

๑.๑) การตัดสินผลการเรียน

ในการตัดสินผลการเรียนตามสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- (๑) ผู้เรียนต้องเรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกสาระ
- (๒) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเป้าหมายที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- (๓) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาคเรียน และมีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- (๑) ผู้เรียนต้องเรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกสาระ
- (๒) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเป้าหมายที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- (๓) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาคเรียน และมีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- (๑) ผู้เรียนต้องเรียนและได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกสาระ
- (๒) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเป้าหมายที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ และผ่านการประเมินผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- (๓) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตามหลักสูตรภายหลังจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาคเรียน และมีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๘ ปี

การพิจารณาผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลทั้ง ๓ ระดับ ถ้าผู้เรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย หากสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้ผ่านเกณฑ์ได้

๑.๒) การให้ระดับผลการเรียน

การตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียน ในแต่ละสาระ สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียน หรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญ สะท้อนมาตรฐาน ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนเป็น ๘ ระดับ ดังนี้

การให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระดับคุณภาพ
๔	A	๘๐-๑๐๐	ดีเยี่ยม
๓.๕	B+	๗๕-๗๙	ดี
๓	B	๗๐-๗๔	
๒.๕	C+	๖๕-๖๙	พอใช้
๒	C	๖๐-๖๔	
๑.๕	D+	๕๕-๕๙	ผ่าน
๑	D	๕๐-๕๔	
๐	F	๐-๔๙	ไม่ผ่าน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็น ผ่าน หรือไม่ผ่าน

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑ หมายถึง ทำได้โดยมีผู้อื่นพาทำ
- ๒ หมายถึง ทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่น
- ๓ หมายถึง ทำได้โดยมีการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากผู้อื่นบ้างเล็กน้อย
- ๔ หมายถึง ทำได้ด้วยตนเอง
- ๕ หมายถึง ทำได้ด้วยตนเองและเป็นแบบอย่างผู้อื่นได้

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะต้องพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินจากผู้ปกครอง และครูในแต่ละภาคเรียน บันทึกคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายระดับคุณภาพตามเกณฑ์

เกณฑ์การแปลความหมายระดับคะแนนและระดับคุณภาพ มีดังนี้

คะแนน	๑.๐๐ - ๑.๔๙	หมายถึง	ปรับปรุง
คะแนน	๑.๕๐ - ๒.๔๙	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๒.๕๐ - ๓.๔๙	หมายถึง	ดี
คะแนน	๓.๕๐ - ๔.๔๙	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	ดีเยี่ยม

๑.๓) การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. การเชื่อมต่อทางการศึกษา

ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินการจัดบริการตามแผนช่วงเชื่อมต่อสำหรับการดำเนินชีวิตหลังจบการศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาได้จัดทำร่วมกับครอบครัวหรือหน่วยงานหรือสถานประกอบการและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดในแผนช่วงเชื่อมต่อนั้น

เอกสารและหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๑.๑) ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียนของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึกข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเมื่อลาออกจากสถานศึกษาในทุกระดับ

๑.๒) ประกาศนียบัตร เป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาเพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของผู้จบการศึกษา ที่สถานศึกษาให้ไว้แก่ผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖)

๑.๓) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตรโดยบันทึกรายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๒. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ แบบรายงานประจำตัวผู้เรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายสาระ ระเบียบสะสม ใบรับรองผลการเรียน และเอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาคือ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่อง ในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายละเอียด/จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
๒. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียนโดยการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้
๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศ หรือ แนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารหลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ไปสู่การปฏิบัตินั้น มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ศึกษาและร่วมมือกัน ดังนี้

๑. การเตรียมการและสร้างความเข้าใจแก่ครู บุคลากร และผู้ปกครอง สถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมการให้ความรู้ สร้างทักษะ และเจตคติต่อการนำหลักสูตรฯ ไปพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการ ซึ่งอาจต้องมีการจัดเตรียมการใช้เครื่องมือต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน รวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ การอบรมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ สานิตและฝึกปฏิบัติในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

๒. การจัดระบบการจัดการศึกษา เพื่อรองรับและขับเคลื่อนโดยจัดทำขั้นตอนกระบวนการทำงานที่เป็นระบบให้บุคลากรทำความเข้าใจให้ตรงกัน เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำเป็นต้องมีคณะทำงานที่รับผิดชอบแผนงานการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ตามบริบทที่แตกต่างกัน เช่น ในหน่วยบริการเฉพาะความพิการ ในชุมชน และที่บ้าน รวมทั้งให้บริการแนะนำทั้งในด้านเอกสาร การจัดการ การติดตามช่วยเหลือให้มีการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จการศึกษา

๓. การอำนวยความสะดวกในการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ในการจัดการเรียนรู้ บุคคลที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากร พ่อแม่/ผู้ปกครอง นักวิชาชีพอื่นของสถานศึกษา การกำหนดบทบาทผู้อำนวยความสะดวกมุ่งให้สถานศึกษาได้เอื้ออำนวยกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้สอนในงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดหาและผลิตสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้หลักสูตรนี้ เน้นให้ผู้สอนได้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสถานการณ์ทั่วไปที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตในสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องประสานงานกับหน่วยงาน กลุ่มคน บุคคล ในชุมชนเพื่อให้มีการปรับหรืออำนวยความสะดวก

ความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการเข้าถึงทรัพยากรและปฏิบัติกิจกรรมได้ง่าย สถานศึกษาจึงควรประชาสัมพันธ์หลักสูตร สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับชุมชนสำหรับการเตรียมผู้เรียนในการถ่ายโอน ส่งต่อเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ต่อเนื่องตามเป้าหมายของ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการเปลี่ยนผ่าน/การเชื่อมต่อสำหรับการดำเนิน ชีวิตหลังจบการศึกษา รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยในการจัดบริการตามหลักสูตรและการจัดบริการสนับสนุนที่เป็นช่วง เชื่อมต่อระดับการศึกษาและการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมสำหรับการจบการศึกษาร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชนตาม บริบทการจัดบริการของแต่ละแห่ง

๔. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล เมื่อมีการนำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ไปใช้พัฒนาผู้เรียน จำเป็นต้องมีการนิเทศเพื่อร่วมคิดร่วมทำแก้ปัญหาและปรับวิธีการ กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนได้รับบริการและกำกับติดตามโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การแนะ การสอนงาน การสังเกต และสะท้อนคิด การให้คำปรึกษา เป็นต้น เพื่อตรวจสอบ การดำเนินงานพร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานทั้งในด้าน หลักสูตรฯ การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฯ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน เพื่อนำผล ไปปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

๕. การรายงานผลและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรฯ เป็นการจัดทำรายงานหลังจากใช้หลักสูตรการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ไปแล้วในแต่ละปีการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรที่เน้น ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตซึ่งผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำขึ้น สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและเครือข่ายพร้อมทั้งนำไปใช้สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้บริหาร จะได้นำไปสู่การควบคุม คุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จะต้องนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรฯ ในด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การจบหลักสูตร

การจบหลักสูตรในแต่ละระดับ ผู้เรียนพิการได้เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดบุรีรัมย์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๖) ครบทุกสาระการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพผู้เรียนสำหรับการจบ หลักสูตรที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ ผู้แทนครู (งานวัดและประเมินผล) ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานที่กำหนดตามเกณฑ์การจบหลักสูตร รวมทั้งเงื่อนไขระยะเวลาในการเรียนและอายุของผู้เรียน ดังนี้

ระดับประถมศึกษา

๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรายสาระในแต่ละระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

๑.๑ มีผลการเรียนแสดงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ ๕ สาระในหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ โดยประเมินจากการ กำหนดเป้าหมายในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีระดับผลการเรียนตั้งแต่ ๑ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

- ๑.๒ มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษาหรือ ๔ ภาคเรียน
- ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง
- ๓. ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระดับ ดี ผ่าน ขึ้นไป
- ๔. มีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- ๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรายสาระในแต่ละระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

๑.๑ มีผลการเรียนแสดงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ ๕ สาระในหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ โดยประเมินจากการ กำหนดเป้าหมายในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีระดับผลการเรียนตั้งแต่ ๑ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

- ๑.๒ มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษาหรือ ๔ ภาคเรียน
- ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง
- ๓. ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระดับ ดี ขึ้นไป
- ๔. มีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- ๑. ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรายสาระในแต่ละระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

๑.๑ มีผลการเรียนแสดงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ ๕ สาระในหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนพิการ พุทธศักราช ๒๕๖๓ โดยประเมินจากการ กำหนดเป้าหมายในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีระดับผลการเรียนตั้งแต่ ๑ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

๑.๒ มีเวลาเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาภาคบังคับแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษาหรือ ๔ ภาคเรียน

- ๒. ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง
- ๓. ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระดับ ดี ขึ้นไป
- ๔. มีอายุจริงไม่น้อยกว่า ๑๘ ปี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑.(๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑).
- ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๘ ก.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๒, (๒๕๕๒, ๘ มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๖/ตอนพิเศษ ๘๐ ง, หน้า๔๕.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(๒๕๕๕).
- หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย(น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (๒๕๕๖). **คู่มือหลักสูตรการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ พุทธศักราช ๒๕๕๖**. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (๒๕๕๑). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (๒๕๕๑). **คู่มือการดำเนินงาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- Harris C. (2001). **Building Real-Life Reading Skills**.United States of America: Scholastic Inc.
- Wehman P.& Kregel, J. (๒๐๐๓). **Functional Curriculum for Elementary,Middle, &Secondary Age Students with Special Needs**.Texas: PRO-ED,Inc.